

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019 назди
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш.
Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати Шарифзода Раҳматулло Файзулло дар мавзуи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои дар хатар монандан мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.08 – Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ пешниҳод шудааст (Душанбе, 2023. – 30 сах.).

Шарифзода Раҳматулло Файзулло доир ба яке аз масъалаҳои мубрами илми ҳуқуқи ҷиноятӣ – «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои дар хатар монандан мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон» таҳқиқоти илмӣ анҷом додааст. Муаллифи диссертатсия мубрамии мавзуи мазкурро дар он асоснок кардааст, ки дар қонунгузори ҷиноятӣ Чумҳурии Тоҷикистон масъалаи ҷавобгарӣ барои ҷинояти дар хатар монандан ба таври зарурӣ танзим нагардида, дар он баъзе норасоҳои ҷиддӣ ба назар мерасанд, ки чунин нуқсонҳо дар раванди татбиқи меъёрҳои Кодекси ҷиноятӣ Чумҳурии Тоҷикистон баръало мушоҳида мегарданд.

Вобаста ба ин, муаллифи диссертатсия дар асоси мақсад ва вазифаҳои мушаххас таҳқиқоти ҳамачониба анҷом дода, барои бартараф намудани мушкилоти ҳуқуқтатбиқкунӣ дар самти ҷавобгарии ҷиноятӣ дар хатар монандан кӯшидааст. Дар таҳқиқоти мазкур таҳлили муқоисавӣ-ҳуқуқии Кодекси моделии ҷиноятӣ кишварҳои узви ИДМ, қонунгузори ҷиноятӣ давлатҳои узви ИДМ, тавсифи ҳуқуқии ҷиноятӣ аломатҳои объективӣ ва субъективӣ, аломатҳои бандубастшавада ва махсус бандубастшаванда инъикос гардидааст.

Диссертатсия аз номгӯйи ихтисораҳо ва (ё) аломатҳои шартӣ, муқаддима, ду боб, панҷ зербоб, хулосаҳо, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт (маъхазҳо) иборат мебошад. Сохтори диссертатсия ба талаботи таълифи рисолаҳои диссертатсионӣ мувофиқ аст.

Муаллифи диссертатсия навгонии илмии таҳқиқотро дар панҷ қисм асоснок кардааст:

– табиати ҳуқуқии ҷинояти дар хатар монондан мавриди баррасӣ қарор гирифта, мавқеи он дар низоми қонунгузорӣ муайян гардидааст;

– қонунгузори ҷиноятии кишварҳои узви ИДМ оид ба ҷинояти дар хатар монондан таҳқиқ гардида, гуногунрангӣ, норасоӣ ва бартарияти асоснокии ҷавобгарии ҷинояти мазкур дар КҶ кишварҳои узви ИДМ нишон дода шудааст;

– масоили объект ва тарафи объективи ҷинояти дар хатар монондан ба таври мукамал мавриди омӯзиш қарор гирифта, сарҳади ҷинояти мазкур аз дигар кирдорҳои ба он ҳамшабех ҷудо карда шудааст;

– дар раванди таҳқиқ субъект ва тарафи субъективи ҷинояти дар хатар монондан мушаххасу муайян шуда, андешаҳои асосноки илмӣ вобаста ба масъалаи мазкур ироа гардидааст;

– аломатҳои бандубастшаванда ва махсус бандубастшавандаи ҷинояти дар хатар монондан мавриди таҳлил ва омӯзиш қарор гирифта, парвандаҳои тафтишотиву судӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, андешаҳои илман асоснок барои бартараф намудани норасоӣҳо дар қонунгузорӣ пешниҳод гардидааст.

Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия ба сатҳи навгонии илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ, нуктаҳои илмии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, мақолаҳои илмӣ, маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ-амалии сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ асоснок шудааст. Сабки нигориш, гузориши масъала саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳанд. Илова бар ин, муаллифи диссертатсия дар мақолаҳои илмӣ ва хулосаи диссертатсия ҷиҳати такмили қонунгузори ҷиноятии ватанӣ ва фаъолияти ҳуқуқтатбиқкунӣ пешниҳодҳо намудааст.

Новобаста аз дастовардҳо дар таҳқиқоти мазкур баъзе нуқсонҳо ба назар мерасанд. Масалан, муаллиф дар автореферат ишора кардааст, ки барои анҷоми мавзӯи таҳқиқотӣ зиёда аз 109 парвандаи ҷиноятӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Аммо мушаххас нест, ки парвандаҳои баррасишуда (2017-2023) тамоми шаҳру навоҳии Ҷумҳурии Тоҷикистонро фарогиранд ё не?

Масъалаи дигар ин аст, ки дар қисмати нуктаҳои илмӣ ба ҳимоя пешниҳодшаванда (банди 4, с. 13) таъкид шудааст, ки номи модда – «дар хатар монондан» ба «дар хатар монондани ҳаёт ва саломатии инсон» тағйир дода шавад. Сабаби иваз намудани номи модда шояд дар диссертатсия асоснок карда шуда бошад, аммо чунин ҳолат дар автореферати диссертатсия ба назар намерасад. Аз ин лиҳоз, дар рафти ҳимояи ошкорои диссертатсия, мехостем фикри муаллифро шунида бошем.

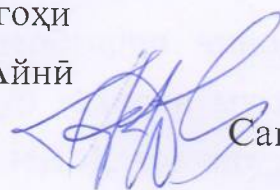
Эродҳои зикршуда хусусияти ҷузъи дошта, мазмуни автореферати диссертатсияи тақризшавандаро коста намегардонанд.

Дар маҷмӯъ, аз мазмуни автореферати диссертатсия бар меояд, ки таҳқиқоти диссертатсионии Шарифзода Раҳматулло Файзулло кори илмӣ мустақилона буда, хулоса ва пешниҳодҳои он мантиқан дуруст ва илман асоснок гардида, баанҷомрасида мебошад.

Ҳамин тариқ, таҳқиқоти диссертатсионии мазкур ба талаботи Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он Шарифзода Раҳматулло Файзулло сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.08 – Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ мебошад.

Тақриздиханда:

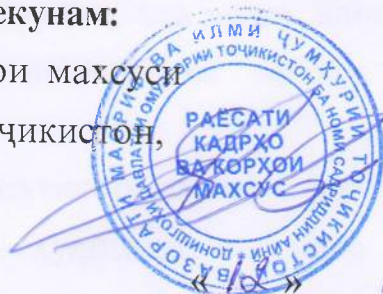
Муовини ректор оид ба корҳои илмӣ Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон, ба номи С. Айни д.и.х., профессор

Сангинзод Д.Ш.

Имзои Сангинзод Д.Ш.-ро тасдиқ мекунам:

Сардари Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон, ба номи С. Айни

Мустафозода А.

2023 с.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон, ба номи С. Айни, 734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 121; Тел.: (+992) 37 224-13-83; сомона: www.tgpu.tj; E-mail: info@tgpu.tj.